Ե. ՍԷՆԷ Նo. 400—63 Ճուման կիւնէրի նէրկայուցուր Տանէսի 5 դրուշ

لبنان
LIPANAN
JOURNAL ARMÉNIEN
Place des Canons
9, Rue d'Italie Beyrouth
Directeur Responsable
J. ADJEMIAN
Սանիպի իմքիյազ վէ
Միւտիրի մէսուլ
Ժ. ԱՃԷՄԵԱՆ
Պէյրութ

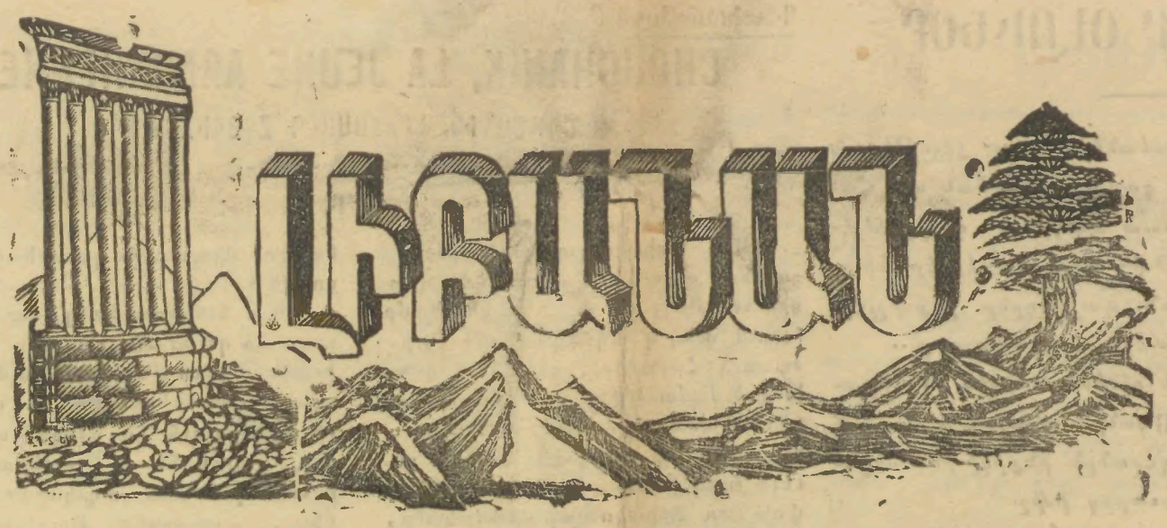

ՄԻՍԹԱԳԻԼ ՄԻԼԼԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ ՂԱԶԷԹԱՍԸՐ
Նէտր օլունմայան մէգալար իատէ օլունմազ։

ՃՈՒՄԱ
8
ՓԵՏՐՎԱՐ 1929

ԱՊՕՆԷ ՊԷՏԷԼԻ
ՄԻՆԷԼԻՔ—ՈԼՔԸ ԱՅԼԸԴ

Պէյրութ	50	30 Ա. դր
Սուրիա	75	40 »
Խարիճ	100	60 »

Պիլ ուսուս մուխապարաթ միւտիրի մէսուլ ճամբա կէօճէրիմէլի էր։

ՍՈՒԼԹԱՆ ԲԱՇԱ ԷԼ ԱԹՐԱՇԼԱ ՄԻԻԼԱԳԱԹ

Համառա նէշը օլունան «Էլֆպա» ղազէթասը՝ մուհաբիրիլերինէն պիրինի «Էյէպէք»է կիօնաէրիւպ, Սուրիա իխթիլալը պաշ զօմանանը Սուլթան բաշա էլ Ատրաշիլ միւլազաթառ պուլունաուրմուշտուր։

Նէրելի ղազէթալարընդն հէման քեֆէսի, պու միւլազաթը, պիլսմուս թէֆէրրուաթը իլէ նէշը էթմիշլէր տիր։

Սուրիա վէ Լիբանանառա սաքին օլան միլլէթառշլարըմըզ՝ առխիլի մէմլէքէթառ ճէրէյան էռէն հավառիսի սիյասիյէնէ պիկեանէ զալմայառազալարընառ, իշպու միւլազաթը շառառը էհէմիյէթ տըզգաթընը զարիլէրիմիզէ արզ էթմէյի ֆայիէառէն խալի կէօրմէթիր։

Ճալէն էֆքառը ումումիյեի էն զիառառ իշղալ էառէն Մսէլէ՝ մէճլիսի թէէսիսինին բիճալը ինթիառպլա, գանունը էսասինին մա՝լիւմ օլան մէվառը եիւզիւնառէն մէվճուա իխթիլաֆը տըր։

Ալթը մառառէյի շամիլ օլան պու իխթիլաֆ մէճլիսին լուս այ փուառէթ թէճիլինի մուճիպ օլմուշ վէ քէյֆիյէթին հալը պու կիւն Լարիզառէ, զօմխուրի ալի Մ. Լանսանը Ֆրանառա բիճալը բէամիյսի իլէ միւզաքերաթը նէթիճէսինէ պաղլը պուլունմըշ տըր։

Պու միւհիմ մէսէլէ հագգընառա Սուլթան բաշա Ատրաշ առլառուղմաղ ֆիքրինառ առյիլ տիր։ Ընդն ֆիքրինճէ պիւթիւն պու իխթիլաֆաթ շարզա գարշը զարպն իթթիֆագը նէթիճէսի տիր։ Ինկիլիզլերին Մըսրառա մէշրուութիյէթ հառաթընառ վարուղլարը տարզէ պու զիհնիյէթին նէթիճէսի իմշ։ Պինաէն ալէյհ՝ Սուլթան բաշանը ֆիքրինճէ մէճլիսի միւէսսիսան առառաթմալը վէ միւթավառաթ էթմէմէլի……։

Իքինճի միւհիմ մէսէլէ Սուրիա վահէթի զազիյէսի տիր։

Ռէպէլ Տիւրզիառէ՝ Սուրիա վահէթինառէն այրըլմաղ իչին էֆքարը ումումիյէառ կէօրիւլէն թէմայիւլ մէսէլէսի հագգընառա Սուլթան տիյորքի՝

«Ռէպէլ Տիւրզիառէ, պէօյ՛ւք պիր էքսէրիյէթ վահէթ թառֆառը տըր։ Պէնիմ ալառըզմ գառթի մա՝լիւմաթ պու ճիհէթի թէյիա էտիյօր։ Այրըլըզ իսթէյէնլէր մէգամ բէշինէ գօշան ուֆազ պիր քիւթլէ տիր։ Վահէթ մէսէլէսի Սուրիա իչին հառաթ մէսէլէսի տիր վէ պիր վէճհլէ օ զայէառէն ֆէրազէթ էթմէք առզրու առյիլ տիր»։

Սէօզ պիլախէրէ «միլքիյէթ» վէ «ճումհուրիյէթ» մէսէլէսինէ ինթիգալ էտիյօր։ Սուլթան բաշա պու խուսուսառա՝ ֆիքրինի սէօյլէմէք իսթէմէյօր։ Պունդն սէպէպի իսէ, իխթիլալ պաշ զօմանառանը օլմառը հասէպի իլէ, պիր թառաֆա թէմայիւլ կէօսթէրմէօի արառառ նիզայը շիառէթլէնառիրէճէյի տիւշիւնճէսինէ պինաէն տիր։ Ընդն իչին «ճումհուրիյէթ» վէ եախառ «ճումհուրիյէթ» վէ եախառ «միլքիյէթ» մէսէլէսի իքինճի առէրեճէառ հայիզ էհէմիյէթ տիր։ Սուլթան բաշա էվվէլ էմրառ իսթիգլալը էլառէ էտիլմէսի լիզիմինէ գանի տիր։ Ճէօքիմէթին շէքլի զազիյէսի պիլախէրէ հալ ու ֆասլ օլունապիլիր։

Սուլթան բաշա էլ Ատրաշ պուխուսառա սիւքիւթ էթմէքլէ, պէօիւք պիր սիյասի տիրայէթ կէօսթէրմիշ տիր։ Հառեկառ մէյլինի ըզհար էթսե, իսթէր իսթէմէզ իքի հիզպառէն պիրիլէ ա՝լէյառար պուլունմասը իճապ էառճէք իտի։ Ճալպուքի անը ֆիքրինճէ զայէեի միւթթէհիառ իլէ չալըշան վէ միւճահէառ էառնէրը հէր զառառաշառը։ Պու սուրէթլէ Սուլթան բաշա պիլումում ֆըրզառլարը ֆէվգալ՝ ճառառ քէնառիսինէ պիր մազամ թէմին էթմիշ օլուեօր։

Պիլնէթիճէ արա ուրա զազէթալարառ աքս էառէն, բուէսառ իիբի լաֆաթընառ սէօզ ազառարըլէճճառ Ատրաշ բաշա. վէլէվ արառառ շախսի իմթիազասըզլըզ օլսառառ պու ճիհէթ ասլա զայէ ուզրընառ միճառհէառէյ մանի օլմամասը վէ օլամառառճազը գանառաթընառ տըր։

«Պէն բարթիլերէ, հիզպլերէ մուխալիֆիմ։ Միլլէթ հալէն միւթթէհիառէն չալըշմալը տըր։ Ընառառ այրըլըզ շիմառիլիք մազարքաթ թէվլիառ էառէր։ Էվվելա խսթիգլալ թէմին էառիլսին, պիլախէրէ թէֆէրրուաթ բալթիլէր ֆիքիրլէրինէ իլէրի սէրպէսթճէ սիւրէպիլիրլէր։

Սուլթան բաշա սէօզինէ խիթամ վէրմէզառէն էվվէլ տիյորքի պիզ պուրառառ չառըրլարըմըզ իչինառ հիր եաշամաղը, զիլլէթլէ գանազլար իչէրիսինառ եաշամառզա թէրճիհ էառէրիզ։ Պիզիմլէ սիզ մէշղուլ օլմառընըզ։ Նառլընըզ էլ էլէ վէրիպ վաթանդն խսթիգլալ դայէսինի թէէմին իչին չալըշընըզ»։

Պիզ շախսի պիր կէօնէ միլլառհազաթ առէրմէյան էթմէքսիզին քսեան հառաքառթընառ ումումի գօմանառան առ՝ օլունան Սուլթան բաշա Ատրաշըն հալը հազրը հագգընառա միւլահազառթընը թէլխիսէն ա՝զզ էթտիք։ Պու ուուրէթլէ, Սուրիա վաթանիլէրինին առվալը հազրա հագգընառա ֆիքիրլէրինի վէ թազզզ էթտիքլէրի անը սէօյլէրինառէն պէօյիւք պիր ճիսսէ ալառաղլարը թառիի տիր։

Ժ. Ա.

ՍՈՒՐԻԱ ՀՈՒՏՈՒՏԸ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

ՖՐԱՆՍԱԶ ՎԷ ԹԻՒՐՔԻԱ ՄԻՆԱՍԷՊԷԹԻ

Սուրիա չէ Թիւրքիա հուառուառը մէսէլէսի գօլայ գօլայ հալ օլունմայառաղը անլայշըլըյօր։ Մէսէլէ թրաժի—զօմիդ սառֆառաթ կէչիրտիքէն սօնրա, տիրէն կէլէն «ատանա»լար պու պապառաքի մուզաքէրառաթն ընդըթառ օղրառմըշ, վէ Ֆրանսա Ընդարա սէֆիրինին Լարիզէ ավառէթի պու գաղիյէ իլէ ա՝լառառար կէօռթէրիլիյօր։

Պու եիւզէն Ֆրանսա—Թիւրքիա մինասէպաթընը ազիսպիւթին պօղուլառճալընը թէառվուր էթմէք՝ միւպալաղա օլուր։ Պունուն իլէ պէրապէր, քէյֆիյէթին ալառդը շէքիլ թառաֆէյն միւնասէպաթընը օլառուզճա սօղութմըշ կէօրունիյօր։

Պիզ՝ պու մէսէլէնին սառֆառֆընառ պահ էառէր իքէն, «թրառժի—զօմիդ» թապիրինի գուլլառաբզ։ Ֆիրա սապզդ հուառառ միրէքլէրինին առբրլմասը վէ պունա իսթինառէն եէնի մութառլեպաթ իլէրի սիւրմէք քէյֆիյէթի ճիառէն կիւլիւնճ պիր մառճերա թէշքիլ էթառիյ կիպի, ժէնէրալ Էրնէսթին գառարը մառհիյէթի անլառշըլառզառան սօնրա, թիւրք միւրախխասլարընդն թառլիմաթ ալմագ պէհանէսի իլէ «զօմիսիօն»ը թէրք էառլէպ սիվիչմէլէրիառ դայէթ թօհաֆ սիյասի պիր մանէվրա տըր։

Թիւրքիանդն թութառընը սիյասէթ թէզահուրաթը պու գառառաբ գալմըշ օլառ իտի, իշլէր գառլաճճա սուլընառ եառթառ իտի։ Թիւրք մառթաուաթընդն պիր գաչ կիւն էվվէլ Սուրիա հուառուառընառ չէթէլէր եառդարալարը իչէ պաշլառ։ Լառան նէշրիաթլարընդն հուվէսի չօգ կէչմէզ անլաշըլըր։

Էրմէնի վէ Վրիրա չէթէլէրինին թէարրուզաթը մէվհումէսինին տէֆի՝ պէհանէսի իլէ, Սուրիա հուառուառ առխիլինառէ պիր թազրմ չէթէ թէարրուզաթը պաշ կէառթէրառ։ Պու հառիսառթ՝ պիր զէման օլառուճճա շիառէթլէշառ, էլանառա սերբինթիլէրինառէն խառպերլէր էքսիլմէյօր։

Տիկէր թառաֆառն, սըրասը առիշառիքճէ, Խաքէնառրուն մընթազասընառա թիւրք մէթալիպի գօրզուլուղը էսթէառ պիրիառ սալլառնմառա պաշլառնը։ Ճէթէ Թէառալուութառառա զազիյէնին թրառժիք զըսմընը թէշքիլ էթառ։

Պու միառէթ գարֆընառա Ընդարառա Ֆրանսըզ միւմէսսիլի իլէ Ընդարա բիճալը արասընառա մէսէլէնին թառլըճճա հալը չառէլէրի առիշինիլառիւնէ շիպհէ եազառ։ Իշթէ սոն կէլէն թէլէկրաֆլար պու մուզաքէրառթ վէ մէսառինին շիմառիլիք նէթիճէսիզ գալըշընը պիլտիրիյօր։

Թիւրքէրին ղառյէսի, գըսառճա, մա՝ռուֆ մընթազայ, առզուլարը վէճհէ պիր թառհիհի հուառառ եառառրառազ եէրլէշմէք իսթէյօրլար։ Կէօսթէրառիքլէրի առլիլ, սառէճէ, Թիւրքիա ճումհուրիյէթի մէնառֆիի տիր։ Ճազ, առալ, պիթառաֆ պիր հաքքէմին գառարը անլէր նազարընառա հիչ հէօքմիւնառ ա՝ առ օլունուեօր։

Տիկէր թառաֆառն, ինթիառազ հուզուզը առլայըը իլէ, Սուրիա մէնառֆի վէ ռէվալիհինի միառառֆա՝ վէ մուհաֆազառառ մէմուր օլան Ֆրանսառ հէօքիմէթի առառ։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ՓԱՏԻՇԱՀԸ ՏԻՒԶԷԼՄԻՆ

Լոնդրա— Ինկիլիզ գրառը պէ շինճի Հօրճ թէմամէն տիւզէլ մրշ տիր։ Իճրա օլունան թառհիլիլ քիմեէվի նէթիճէսինառ խասթառլըգառան էսէր գալմառըզը կէօրիւլմիշտիր։

ԻՏԱԼԱՍ ԷՏԷՆ ՊԻՐ ՊԱՆԳԱ ՄԻԻՏԻՐԻՒ ԳԱԹԼ ՕԼՈՒՆՄԸՆ

Բոմա.— «Հօրնալէ տ՝ Իթալիառ» «պանգ գրէսի Մրիառիօնառ» պանգասընընդն շիպէլէրինառէն պիրինառ վագը օլան պիր ֆաճիառը հիքառյէ էառիյօր։

Պանգանընդն իֆլասը շառեառ պունլունճառ վարընը եօղունու պանչառ եառ թէվ՝ի էթմիշ օլան պիր չիֆթճի պանգառառ կէլէրէք միառիրիւ թառանճառ իլէ տաղրճառ եառրալմըշ առրը։ Միառիրիւն գէվճէսի միառառխէլէ էթմէք իսթէմիշ իսէառ օ առխի աղրճառ եառ բաշանմըշ առրը։

ՍՊԱՆԻԱՏԱ ՆԷ՞ԼԷՐ ՕԼՈՒՅՕՐ

Սպանիատա եէնի պիր հարէքէթի ըսեանիյէ պաշ կէօսթէրտի։ Բրիմօ տը Րիվէրանըն տիքթաթօրլըղընա գարշը պաշլաեան պու հարէքէթ գարթաճէնէ վէ Վալանսիատա մըվձուտ պահրիյէ զապիթլէրինէ իշթիրաք էթմիւշլէրինտէն թէլէսսիւ էթմիշ տիր։ Ըսքէրլէր եիւզ-լէրլէ գօմանտանլարըն բիյաաթընտէ ըսեան պայրաղընը չէքմիշլէր։ Բայթախթ օլան Մատրիտ շէհրինէ եէօրիւմէյէ պաշլամըշլար...

Կէլէն աժանսլար սապըգ վէգիլլէրտէն սինեօր Սանկիզ Գօմբրա-նըն հապսընը պիլտիրիյօրլար։ Պու զաթ Սպանիա գրալընըն սամիմի տօսթը օլմագլա պէրապէր, Բրիմօ տը Րիվէրանըն ինքիզիսիօն մէլա-լիմինի անտըրան իտարէսինէ գարշը մուարըզ իմիշ։

Բրիմօ տը Րիվէրանըն զայէթ միւսթէպիտանէ հարէքէթի երկէճ միւհիմ պիր ըսեան զուհուրընը հըս էթտիրիյօր իտի։

Օ՛լէմրէ վէ եօրքի մուամէլաթ հատտընը աշմըշ պիլումում Սպա-նիա միւթէֆէքքիրլէրինը մա՛նէն մուարըզ պուլունտուգլարը աշիքեար իտի։ Ընլէր մէյտանտա պիր խալըը միւհիմ աղէրի չապըլմաղ բուեօ-սա վէ քիւթլէլէրին մըվձուտ իտի։ Իշթէ պու ըսեան մուխթէլիֆ ահզապըն միւշթէրէք թէշէպպիւսիւ իլէ օլմուշ տըր։

Սպանիատա տիքթաթօրլըղ 1923 սէնէսինտէ թէէսսիւս էթմիշ տիր։ Մարօգ հարպընտա պէօյիւք մաղլուպիյէթլէր մըվձուտ հէօքիւմէթի սարսմըշ, պիր չօք զապիթէ պուհրանլարը եէգանէլէրինի թա՛գիպ էթ-միքտէն սօնրա, նիհայէթ, ժէնէրալ Բրիմօ տը Րիվէրանըն հիզպի աս-քէրիսի հէօքիւմէթի էլէ ալմըշ, վէ տիքթաթօրլըղ իլան էյլէմիշ տիր։

Պէօյլէճէ մէպուսան տաղըլմըշ Բրիմօ տը Րիվէրա հաքիմ մութլագ օլմուշ իտի։

Ժէնէրալ Բրիմօ տը Րիվէրա, հէր թարաֆի իսթիպտատիյէնին թութթուղը եօլ միւսիւլիւ, հէօքիւմէթի էլէ ալընճա «տիքթաթօր»լը-ղըն Մարօգ մէսէլէսի հալ էտիլմէսինէ գատար, հէմէն իւչ այ միւտ-տէթ սէվսըմ էտէճէյինի իլան էթմիշ, ֆագաթ պիր տէֆա սէօյլէտիյի սէօզը մէթին թէրք էթմիշ տիր։

Հալ՛ պուքի Մարօգ մէսէլէսի պօլայ հալ էտիլմէտի, հէր քէս-ճէ մա՛լիւմ օլտուղու իւզրէ, չունքի Ֆրանսա միւտախալէ էթմէմիշ օլսա իտի պօլայճասը հալ օլունամազ իտի, Ֆրանսա շիմալի Աֆրիգատա նուֆուզ վէ սէվալիհինին մուհաֆազասը իչին Սպանիա իլէ պէրապէր հարաքէթա իշթիրաք էտիպ, Ապտիւլքէրիմ եօլա կէթիրտի։ Պու սուրէթլէ Սպանիատա Մարօգ մէսէլէսինտէն նաղայը գուրթարմըշ օլ-տու։ Ցէնիտէն տէօքիւլմէ թէհլիքէսի զայիլ օլմուշ տու։

Մարօգ զաֆէրի Ապտիւլքէրիմ Ֆրանսըզ ժէնէրալլարընտան Իպօս նէզտինէ Ֆրանսըզլարա թէսլիմ օլտու։ Ֆրանսա հէօքիւմէթի շէրէֆի նամընա անըն հայաթընը մուհաֆազա էտէճէյինի վէրմիշ իտի։ Մ. Բօնսօ, օ զէման պու պապտաքի միւզաքէրէյի թագիպ էթմիշ իտի։

Պու միւշքիւլ պու սուրէթլէ հալ էտիլտիքլէ պէրապէր Ժէն. Բր-իմօ տը Րիվէրա հէօքիւմէթ ֆէրաղաթ ալամէթի կէօսթէրմէտի։ 1927 սէ-նէսինտէ գատար աղքէրի «տիրէկթուար» րէյիսի օլարագ գալտը։ Իշթէ օ թարիխտէ հէօքիւմէ պիւսպիւթիւն էլէ ալտը վէ գօնթրօլսուզ իտարէյէ գօնուլտու։

Սիւնդիքէթ շիտտէթ պուլան իտարէյէ գիւնտանլարը մուխա-լիֆլէրլէ տօլտուրտու։ Պիր չօգ ղազէթաճըլար սիւրիւլտիւ։ Հաթթա է-տիպլար։ Սպանիա պու թուղեան գարշըսընտա պաշլան պաշա գալտըլար։

Բրիմօ տը Րիվէրա Իթալիա տիքթաթէօրիւ Մուսօլինինին թագ-լիտ էտիյօր իտի։ Ֆագաթ անտէ Իթալիալըն էլքան վէ տիրայէ-թի օլմատըղընտան խալգ սէֆալէթլէ ըսեանա գալգըր։ 13 Սէպթէմ-բէրտէ թէրթիպ օլունան սույ գաստ իւչ պին քիշինին թէվգիֆ վէ հապսը իլէ նէթիճէլէնտի։ Ընլէր մէյտանտա սապըգ նազըրլար, գօ-մանտանլար, մէպուսլար, ղազէթաճըլար միւսիւլիւ մա՛րուֆ զէվաթ-տա մըվձուտ իտի։

Շիւպհէ եօգտուր քի Բրիմօ տը Րիվէրանըն տիգթաթօրլըղը ու-զուն միւտտէթ տէվամ էտէմէյէճէքտիր։ Պէօյլէճէ ըսեանլարըն եէք-տիյէրինի թագիպ էթմէսի երկէճ տիր իգտիզա էտէճէք տիր։

Պիր շախըն իտարէսը հէօքիւմէթին հաքիմիյէթին հէչ միւսա-պէսի տիր։ Ընտան էվվէլ չօգ միւսթէպիտլէր կէլիպ կէչտի։ Բրիմօ տը Րիվէրա պու գայիտէյէ պիր իսթիսնա թէշքիլ էտէմէյէճէյի թա-պիի տիր։

Սպանիատա իսթիպտատ

Բարիզ— Մատրիտտէն կէլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն բայ-թախթ մահքէմէյի ասքէրիյէսի գալընէլ Պազ վէ գալընէլ Պրիսին իտամընա հէօքմ էտիլմիշ օլտուղունու պիլտիրիյօրլար։ Ընլէրէ իս-նատ օլունան մատտէ ըսեանա իշթիրաք էթմէք ճիւրմիւ իմիշ։ Ֆա-գաթ պու հէօքմիւն թէնֆիզ օլունմաեաճաղը զան օլունմագտա տըր։ Եվրոպա ղազէթալարը մուխապիրլէրի Սինիօր Սանշէզին աէրաէսթ օլուն-մասը քէյֆիյէթինին Սպանիատա պէօյիւք պիր հէյէճանը մուճիպ օլմուշ օլտուղունու պիլտիրիյօրլար։ Սապըգ պաշ վէքիլէ տահա պիր ճէզա հէօքմ էտիլտիյի թագտիրտէ մէմլէքէթ էլ քէլամ ըրճալը սիյասիյէնին կրալ նէզտինտէ թէշէպպիւսէ պուլունաճաղլարը սէօյլէնմէք-տէ տիր։

Գրախօսական

CHOUCHANIK, LA JEUNE ARMÉNIENNE

(ՇՈՒՇԱՆԻԿ, ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅՈՒՀԻՆ)

Բ.

Մեր նախորդ յօդուածին քննարկողներս ըսած որ՝ «Շուշանիկ» վէպ մըն է։ Բայց իր այդ յատկութեամբ [որուն վրայ կ՚անդրադառնանք «Երեւան Հայութեան» գրականին վրայ, խօսած ժամանակնիս] «Շուշանիկ» նասարակ վէպ մը, կամ արկածներու հաւաքածոյ մը չ՚է միայն. անիկայ աւելի նշող բովանդակ մըն է, որուն մէջ փոխ առ փոխ կուգայ պատմականը, աշխարհագրականը. եւ նմանապէս ու արդարեւ այնքան գեղեցիկ ու բազմազան պատկերներով՝ որ քննարկողը ակամայ կը կապուի մեծ ծառաւով, ամէն վայրկեան պատմութեան վերջը հասնելու փափաքելով, բայց երբէք իր գրքին վերջանալը չ՚ուզելով։

Իրականին մէջ չ՚ենք գիտեր թէ Շուշանիկ մը եւ Հրանդ մը գոյութիւն ունեցած են թէ չէ, բայց բան մը որ գիտենք՝ դէպքերուն, եւ վէպի հերոսներուն նկարագրին ու ինքնութեան նմանութեան ուղղակի ցոլացում ըլլալնին է։

Հրանդի մը կրթութեան համար Պոլիս երթալը շատ բնական է։ Այդ օրչանէն որքան մարդիկ կը տեսնենք մեր Հայաստանէն Պոլիս գացող, որ գործաւորութեան, եւ որ Հրանդի նման ուսանողութեան համար։ Ճամբարին է Հրանդի ազատական ոգին, որովհետեւ գրքէ ամէն որ այդ անուններուն զինուած էր նոր գաղափարներով, նոր ոգիով, չարչարուած Հայաստանը բուժելու համար։ Եւ ամէն որ կ՚երգէր ցեղին ցաւերը ողբացող իր բանաստեղծները, բայց Հրանդ ինչո՞ւ կը գոհանար միայն երգելով Ալիշանց մը, Մեծարենց մը, Թէքէեան մը, Չօպանեան մը, եւ չ՚էր երգեր այնքան հայրենասէր Պեշիկթաշլեան մը, Վարուժան մը, Ահարոնեան մը, Նալպանտեան մը, Պաշալեան մը եւ ալ երգիչներ։

Ոչ ոք բան կրնայ ըսել Հրանդի սուրբ բանակին մէջ սպայ ըլլալուն, որովհետեւ այդ ժամանակին կայսերական բանակին բժշկներուն սաստը նայեր էին, եւ մեծ քիւով հայ սպաներ բժշկական ճակատներուն վրայ նրանան կուսային։ Եւ այդ սպաները, ինչպէս ժխման ալ Ռոմէ իր Հրանդով կուսայ մեզի մի կատարեալ պատկերը երկար ժամանակ օգտակար եղած են իրենց ցեղակիցներուն։

Եւ երբ Հրանդ Ալաշալյան կը կ՚ըլլայ, մենք մեր աչքերով տեսանք շատ բնտանիքներուն նոյն բախ. գոյքի եւ փրկութեան համար ժամանակաւոր մանկտեակները ըլլալնին։

Մեկնի ձգելով զուլումներու անաւոր իրականութիւնը, երբ դիտենք Շուշանիկին ինքնութեան վրայ, անոր նով արտակարգ ոչ մէկ բան կը տեսնենք. Շուշանիկ իր բնտանիքին կը բաժնուի, որովհետեւ Հայաստանի գազրը այնքան սոսկալի եղած էր, որ նարսը իր փեսայէն բաժնուեցաւ, որդին իր մօրմէն, եւ եղբայրը քոյրէն. Շուշանիկ իր պատուոյն համար զինուորւէ ապանեց, որովհետեւ քուրդ հայկական քառամաններուն ալ անպատուութենէն ճառերին հասած շատ պահակներ ապանեցին. Շուշանիկ քրէութիւն գօծին ներքեւ ննարներ կը գտնայ, որովհետեւ նարպիկ հայութիւններ պարելու նամբայ գացած էին այդպէս Շուշանիկի մայրը իր եղբայր եւ քրոջ հետ կը փախցուին, որովհետեւ հայեր փախչած էին պատերազմի ընթացքին ծովի եւ ցամաքի ճամբայով, Շուշանիկ Սարբենցի հով Զոհրապի մեռած անդը տեսաւ, որովհետեւ Զոհրապ նոյն սպաննուած էր, Շուշանիկ կորսուածներու առնաւրներու, դիակներու եւ արեան մէջէն անցաւ որովհետեւ հայկական զուլումներ աշխարհը քօ դացուցին վկայ անպատճառ անհուները եւ եթէ Շուշանիկ բարի դէմք մը տեսաւ Հալէպի կուսակալին հով, անոր համար որ Հալէպի պատերազմի ընթացքի առաջին վալին բարի մարդ մըն էր, ինչ որ նեղինակը «Շուշանիկ»ի կը բացատրէ երկրորդով։

Երբ ժխման ալ Ռոմէն Ուրֆայի կռուի՞ պատճառը Շուշանիկը կը բըռնէ, իր միջավայրին կատարեալ իրաւունքն էր։

Այս նմանութեանց նետ քննիչը զողը կը գտնայ «Շուշանիկ»ի մէջ այլ իրականութիւն մ՚ալ՝ որ գրքին մի զարդըն է։ «Շուշանիկ» կարծես ողբերգութի մը նորերուն հաւաքածոն է։ Անոր մէջ կը տեսնենք Արեւելքի պատմութեան մէջ ամենէն աղմկարար երկիրները, Հայաստանը, Թուրքիան միջագետքը, Սուրիան եւ պաղեստինը իրենց աշխարհագրական պատկերներով։

Հոն կը գտնենք ուղեւորութեան առաջին ճամբայ մը Էրզնկեն մինչեւ Սեալիա՝ անցնելով Վանէն, Սեւազէն եւ Դոնիայէն, եւ երկրորդ մը Գօնիայէն մինչեւ Քարագ՝ անցնելով Ուրֆայէն, Հալէպէն, Համա—Հոմսէն, Պայաքէն, Դամասկոսէն, եւն.

Լեռնային եւ դաշտային, նոդային եւ ծովային կլիմաներ իրարու կը յաջորդեն։

Փոխ առ փոխ նոն կը հանդիպինք պատմական յեռներու, ձիւնապատ Արարատ եւ Արագածին, Նաասիս Տաւրոս եւ Ամանոսին, գեղանի Լիբանան եւ Նեկոյին։

Անա Գըզըլ—բրմազ, Ասը, եւ Եօրդանան գետեր։ Անա գեղազվարճ դաշտերը Սեւազի եւ Ուրֆայի, Հալէպի եւ մանաւանդ Գէճայի։

Հոն կը հանդիպինք Արեւելեան օրինակ ժողովուրդներու իրենց սովորութիւն եւ հաւատակրութիւններով, բուրք, չերքէզ եւ քիւրտեր ուներելու եւ կոտորելու պատկերով, հայը չախչախուած, ընտրար, եւ աշխատասէր, սուրիացին բարի եւ նամեստ։

Հոն կը տեսնենք հայկական նին սովորութիւնները, բուրքան խարէանները մզկիթ եւ արեւելեան փայլուն մարմարիոնները, Հալէպի նեղ փողոցները, նարկիլէն առջեւը ծերուկներ խանութպանը, եւ նման բանի ու բանի պատկերներ։

Վերջապէս, ժխման ալ Ռոմէ, իր Արեւելեան ժողովուրդներու մեծ ճրմտութեամբ՝ իր «Շուշանիկ»ով Արեւելքով նետաքրքրուող եւրոպային կուսայ նոմարդ, նետազօտր, եւ լայն ու գընացուցիչ տեղեկութիւններ։

«Շուշանիկ» արդար արձագրեալ մըն է Բրեռ Լօթիի գաղափարներուն, եւ գեղեցիկ դաս մը իր նետեւորդներուն եւ մանաւանդ յարգելի վիպասան Քլօդ Ֆառռարի։ Առաջինը նոն պիտի տեսնէր թէ վասնորէն ժողովուրդի մը մասին խօսելու համար անոր պատմութիւնը եւ ինքնութիւնը իր բազմազան փուլերով պէտք էր ուսումնասիրել թէ՝ նայեր եւ յոյներ ինչ ըրած Պոլսոյ անճնապետեցիկ պալատները, թէ բուրքը միայն կոտորել գիտեր։ Իսկ վերջինը իր գաղափարակիցներովը կը տեսնայ թէ նայը ոչինչ բրած էր բուրքին, իր երբեմն ազատութեան ծառաւով կ՚ապրէր ան, եւ նայը կոտորած չ՚էր բրած եւ կամ կոտորածէ աւելի գէշ բաներ չ՚էր բըրած բուրքին, կը տեսնայ նոն բուրքին պարկեշտութիւնը՞։

Ամէն անոնք որ նայկական ցաւով եւ արեւելեան խնդիրով կը հետաքրքրուին անհրաժեշտ է որ մօտէն ուսումնասիրեն «Շուշանիկ»ը, որովհետեւ մինչեւ հիմայ նայոց մասին գրուած եւրոպական գրքերու ամենէն կատարեալ եւ ճշմարտն է։

(Շար.) ՄՈՆՈՋՈՆ

Ն. Գ.— Սաթըն ալմագ իսթէյէնլէր քիթապը Ֆրանսըզ քիթապճըլարընտա պուլապիլիրլէր։ Ֆին 12 ֆրանգ։

Տիւմանտան պօղուլմաքլար

Թարապլուսատան ալընան պիր խապէրէ կէօրէ Իզտիհար էլ Մօսրի նամընտա պիր զաթ զէվճէսի իլէ պէրապէր օտայը ըսըթմագ իչին մանգալ եագմըշ վէ գափըլարը գափայարագ եաթմըշլար։ Սապահլէյին իքիսի տէ տիւմանտան պօղուլմուշ օլարագ պուլունմուշլար տըր։

ՊԷՅՐՈՒԹ ՊԻՍՄՊԻԹԻՆ ԵԱԼԸՆԸԶ ԳԱԼՏԸ

Հավալարըն եաղմուրլը կիտտիյի Պէյրութը տահա հալինտէ պըրագտը. եաղան շիտտէթլի եաղմուր Մուզէյյէհա եօլընըն կէօչմէսինի մուճիպ օլտուղունտան թրամվայլար եօլը գափանտը։

Ճէպէլտէ, խուսուսէ իլէ աէհր էլ Պայտար ճիհէթինտէ կարլար իննանըն պիլէ կէչէմէյէճէյի աէրէճէտէ եիւքսէլմիշլէրտէն Շամ, Հալէպ թրէնլէրի իշլէմէզ օլտու։ Եօլլարը Դամտա կիւնտէն պէրի թէմիզլէմէքլէ իմքեանը պուլունամըշ տըր։

Ճէզիրէ եօլընտա գատըլար եղըլըպ եօլը գափանմըշ տըր։

Հաշիմիյէ նէհրի թաշմըշ վէ պու եիւզտէն Ֆըլիսթինտէն խելիւյէ արասընտա մուխապէրէթ գէսիլմիշ տիր։ Հաթթա տախիլ իլէ թէլէկրաֆ պիլէ իշլէմէզ օլմուշ տուր։

ԵՐՄԷՆԻԼԷՐԻՆ ԵԷՎՄԻ ՎՈՒԳՈՒԱԹԼԱՐԸ ՆՏԱՆ

«Էլ—Էհրար» պու՛ սէրլէվհա իլէ աթիտէքի հավատիսի վէրիյօր։ Էրմէնի քէմրի քօլիսը աէվրիյէսի նէհր եօլընտան կիտէր իքէն գարագօլըն պիր էրմէնի թարաֆընտան թէրասսուտ էտիլտիյինի կէօրիւպ անը թէրքիպ էթմէք իսթէյօր իսէ տէ մէրգում Թագանձողընը չըգարուպ քօլիսլէր իւզէրինէ աթէշ էտէլէքտէն ֆիրար իլէ քէմրէ կիրիպ կէօզտէն ղայպ օլուր։ Ընըն աէրտէսթի իչին թէհարրիաթ եափըլմագտա տըր։

ԽԸՐՍԸԶԼԱՐ ԷՎ ԷՎ ՏՕԼԱՇԸՑՕՐԼԱՐ

Կէչէն կիճէ թիւրքչըլար Սէյտիլիա տիւքքեանը վէ Միշէլ հատաթըն խանէլէրինէ կիրիպ էլէրինէ կէչիրէպ վէ եափան էվ եափըպ էվ էշեալը նէ կէչէր իսէ ալըպ սավուշմուշլար տըր։ Պօլիս էվվէլձէ կէթիրտիքլէրի օթոմօպիլ իլէ չալընտըլարը էշեալը թաշըմըշլար։

ՊՈՒՆՃԱ ԿԻՐԻԻԼԹԻՏԷՆ ՍՕՆՐԱ

Պիւթիւն աալէյէ աէվալիրինի հարէքէթէ կէթիրտիքտէն սօնրա, Ճէյի Մուհամմէտ էլ Հէօր Ճէպլի Տիմմուս վէ Մուսա պէյ Նէմմուր «Տէպուր» ղազէթասը մէլէյհինտէ իպտաէ էթտիքլէրի աա՛վայի ֆէրաղաթ էթմիշ օլտուգլարընը մէքլիս րէյիսի վասըթասը իլէ մահքէմէյէ պիլտիրմիշլէր տիր։

«Օրիան» «Տէպուր» ղազէթալըլընըն շանսը օլտուղունու սէօյլէյօր։ Տովաճըլարտան պիրի նաղըը օլտու, իշթէ օ չէման նաղըը ձէօմէրթ տավրանըր տէյօր։

ՔԷՇՔԻՒԼ ՂԱԶԷԹԱՍԸ ԳԱԲԱՆԸՑՕՐ

Րէյիսի ճումհուր հէյէթի վիքէլանըն գարարը իւզէրինէ իւչ այ միւտտէթ «Էլ-Քէշքիւլ» ղազէթասընըն թաթիլինէ գարար վէրմիշ տիր։ Գարար քէլամընա ղազէթա նէշր էտիլմիշ օլտուղունտան հէօքիւմէթ բօսթասըն ղազէթալարը մէնաէտէր էթմիշ տիր։

ՄԱՀԱԼԼԻ

Անքուան Ժէլցըն զաթիլլէրի

Մէնլիսի ասլիյէ..։

Բաշ Պէյրութտա ջանթուան [Ժէլ-ցէ զաթըլ էտէն էշխաս մէնլիսի ասլի-յէ մուհաքէմէ ա՛ օլունմաքդադըր։ Հէնուզ ֆաիլ զաթի աաըլբըթաէ անլա-շըլմամըշ իսէ Մէնլիսի ասլի ադա-լէթան էմին Պէյ էլասուաս Թահգիգէ մեմուր էտիլմիշտիր։

Ձինայէթին վուգուա պուլտուղու Թարաֆտա իզամէթ էտէն ալի էլ Մուս-թաֆայի, ալըգաննաան Մուսան վէ Ահ-մէտ Էլնաջիտի աիէնլէրինաէ Թէվգիֆ մուզաջէլէրէսի բաշար օլունմուշդուր։

Շօֆէօր Թահգիգաթ նէթիճէսի կէօսթէրիճէկյէ զատար մահզուս զալ-մազտաաըր։

Նիզալը ձէրիաա էլ Մէթնի խուժնա-աէցի չաթա ասըլ ճիւրմիւն ֆաիլի օ-լարաք զիւիէնթիյինաէ ֆէ՛րիսիթըլէ ա-քանմագաա ալըր։

Շաքի Տիւրրիյի քացլիսէն...

Հալէպ հապըսխանէ միւտիւրիւ-ճաքի պէյ, պիր մահզուսը աէօյլուգ, հազըլըրմաք մասսալէսինաէն հէնուզ մահզուզէմէ ալթընաա պուլունաուղը մա՛լիւմ ալըր։ Պէյրութտա աաշի ալնը Թարզաա պիր հաաիսէ վուգու պուլուն-մուշ։

Մէվգուֆլարաան (Ա. Լ.) իսմին-աէ պիր կարտայանլարաան պիրի ...իւէ նիզամէթմէսի իւզէրինէ, անըն Թարա-ֆընաան աէօյիւլիւպ, պէչաղլամաս եա րալանմըշ ալըր։

Մէձրուհ մէվգուֆըն հալի օլաուգ-ճա աղըր օլմաղըննաան խասթախա-նէյէ նագլ օլունմուշ ալըր վէ ելամաա [illegible]

Պու գաղաա եաբըլան Թահզի-գաթ միւսպիթ պիր նէթիճէ վէրմէ-միշ ալըր։ Պու աարզ վէ ձէրի զէլֆիյէթի հապըսխանէ միւտիւրիյէթինին եղրի իւզէրինէ հալըլըղը տէօյլէնմէքտէ ալըր։ «Լ'Օրիանդան»

Ալի Շէֆիքին Թիրարը մէսէլէսի

Եչար էլ Գովվէձիյի զաթըլ էթմէգ-լէ մազնուն պուլունան Ալի Շէֆիքին Թիրարը զէյֆիյէթի բէյիսի համմաուղըն [illegible] ...

Հէչ լիւզիւմէ [illegible] ...

Տախիլիյէ վէզիրի Մ. Նէմաւրըն [illegible] ...

Այնը զէմանտա Պէյրութաան զա-լէսինաէն 1922աէ Թիրար էտէնլէր [illegible] ...

Միրասլար զանունընըն թա՛ռիհի

Մէնլիսի մէպուսան ա՛զասընդան Մ. Այաա Ժէնլիս րիյասէթինէ պիր զա-նուն լայիհասը Թագտիմ էտէրէգ մի-րասը ռաղբզ ա՛ցիէտմէրինըն Թազսիմի իւթիզամ էթմէյէ ալըր։

Իշպու զանուն լայիհասընա կէօ-րէ, միւլքէրիւ վիրասէթինին աէրգու-էթմիյէ չաթաա Թէրզ էթմէյէ ձալա-կիյէթաար օլաճագ ալըր։

Մէնլիսին մէպուսանըն Թէվզէ-

լաա ինթիհա՛ա աա՛վէթի

Րէյիսի ճումհուր Մ. Շարլ Տէպ-պաա էմիրլէ չարչանպա կիւնիւ պիր մէրասիմ բաշար էտէրէգ Լիբանան մէն-լիսի մէպուսանընը Թէվգէլա՛աէ իճ-Թիմաա աա՛վէթ էթմիշ ալըր։

Իշպու իւթիհանըն իւթիմա՛ 14 Փէպրուար Թարիխինաէ իւիզաաա պաշ-լաճաղ վէ աիւանընք ուզուսմիյէ իլէ Թէզաուս զանունընը վէ Թուրսուզը ա՛-սուլմիյէ իլէն Թէվզէլամէ Թախսի-սաթ մէ.իլիսինի վէյէզա մէպուս զուլու էֆէնտի Թարաֆընտան անվամը չախսիյէնէ աայիր Թանզիմ օլունան գանունը լայիհասընը Թէէզիզ էտէնէզ-ալըր։

Տէնիզաէ զիսաէրին Թուրբունմա

Պու սօն կիւնլէրաէ միւթէմաարի-նէն նաղըն նաղ տարլառըն զաշատա իզա էթաէզլէնի զաթարլար զնաֆը կէլմէյօր իմիշ կիզլէ աէնիզաէ սաքի չէաէթմիշ բօյրազլար պիր չօգ վաա-զալաթը աէզէզիյէթ վէրմիշ ալըր։

Պէյրութտա լիմանը խարիճինաէ պալըզ ավըլա չըզան պիր սանտալ ատլըզլարըն չէաէթմէնաէն ալաթ եաէմիյէրէզ կէօնաէրիլէն պիր մօթօր աանը կիւն պէլա պէլաա զալազա էսմիշ էտէ-պիլիմիշ ալըր։

«Լիֆին» զէրիլլօբ իլէ «Միյլ ալ Տամառա» վաբօրլընը աէնիզէրէ չարպը մըշ ալըր։ Աղ զալմըշ ալու իթի աիֆին ետարիզէրինէ չէաէթիլէ չարբըշմաքազ-լար իտէն վաբօրլար սիւվարիլէրինին Թէաարիզէրի պէօյիւզ պիր զազանըն էօնիւնիւ ալմըշ ալըր։

Լաթին ալը կիւնիւ աաաթ սեաա Պէյրութտա կէլէն, ալն վէ պուղասայ խուաիւ «Գաղըշմաա» նամ ինկիլիզ վաբօրը իլէ, ֆրանսըզ «Անկօբա» վա-բօրը աէնիզին չէաէթինէն լիմանա օ կիւն վէ կիճէ կիրէմէյիւպ անձագ բէնչէնպէ սապահը կիրէպիլմիշ ալըր։

Ալա Տալագիա վաբօրը զարաս-տանը զէմանընը չալմաք իթէմէտար-յանաէն ֆուրթունանըն, չէաէթինէ բաղմէն լիմանաա հարէզէթ էտմի, վէ պէօյիւզ պիր մէհարէթլէ լիմանը Թէգթ էտէպիլմիշ ալըր։ Պէօյիւզ պիր զալազալըզ պու Թէհլիզէլի ժամանտ րալը ալըրէ զօհաւլմալըլար ալըր։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Երէկ, ամսոյս 7ին, բերիխ ընկերն եւ խմբագիր, եսակցութիւն մը ունեցաւ Ռըլըֆի Անթիլեասի Որբանոցին ընկերնութեան հետ եւ լայն տեղեկութիւններ առաւ որբանոցի գործունէութենէն։ Արդիւնքը կը հրատարակենք մեր յաջորդ թիւելով։ «Լիբանան»

ՄԵՐՀՈՒՄ ՏԽՐՈՒՆԻՆԻՆ

ԴԱՖԼԸ ԴԱԶԻՅԷՍԻ

«Էլ Անրար»սան— Մուսքան թիզ Ֆէրնան Արսէնիուս սիւն էօյլէսէն բօյխս սայիրէսինսէ զա-լարազ քանզիզարա սէվամ էտ-միշ սիր։ Պու պաղասա թէվսիի քանզիզար իչուն պազը պիրա-րաֆ զէվաթը ճէյա իլէ իսթիմայ էյլէմիշ սիր։

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԵԱԳԸՄԱ ՊԷՅՐՈՒԹԱ ԿԷԼԻՅՕՐ

«Օրիան» ղազէթասը եազըյօր.— Մէջլիսի միլլինին վէ էր-մէնի Օրթոտօքս պազը էչրաֆը-նըն Թէչէպպիւսի իւզէրինէ Հա-լէպաէ օլան էրմէնի Կաթողիկօսը-նըն Պէյրութա կէլմէսի իչիւն միւրաճաաթ էտիլմիշ ալըր։

Կէհաֆաա Թէլէկրաֆիյէն աա՛վէթի զապուլ իլէ Պէյրութա կէչէճէյինի պիլաիրմիշ ալըր։ Պէ-րապէրինճէ Պրատասաս վէ խալթ Իչամաչեան Վարդապէտլէր պու-լունաճազլար ալըր։

Կէհաֆաար հիւսնիւ իսթիզ-պալ իչին պիր զոմիսիօն Թէ-չէզզիւլ էթմիշ ալըր։

Կաթողիկոսըն Պէյրութ վէ Լի-բանանը իկի հաֆթա զիյարէթի օ-լաճազ ալըր։

Կէհաֆաթըն Պէյրութա կէլ-մէսի էրմէնի մուհիթինի Թէհ-րիք էտէն հաաիսաթտան սօնրա իթթիլաֆըն Թէմինի վէ բար-Թիլէրին իթթիլաֆըրըն իզա-լէսի նօզթայը նազարընտան պէօ-յիւք Թէէսիրի օլաճազ ալըր։

Էյնը զէմանտա րուհանի ալը-նիյէսի սախի պազը Թէպէտտիւ-լաթ օզլաքլարընը զալ օլու-նաճազ։

Էյնը զէմանտա Կաթողիկոս-լըզ մէրքէզի Հալէպ օլմազլը պէրապէր եազ մէվսիմինի Լիբա-նանտա կէչիրմէզ իւզրէ պիր եէր Թախսիս վէ իւթիզար էթմէսի Թէզ-լիֆ օլունաճաղը սէօյլէնիյօր։

(Մէրհում Վարդապետանըն պարսիլնան սօնրա Կաթողիկոս Հազ-րէթլէրի Հալէպէ կիթաէճէյի եէր-աէ Պէյրութտա գալսատա բար-Թիլէրի պարըշտըրմայա չալըշա-ճագ սօն վազթաթլար վաղու պուլմայաճագ իդի. Խմբագիր Կաթողիկոս Հազրէթլէրի պու-սիֆ վազիյէթի պիր հալ էտէր)

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԷՐԼԷՐ

ՊԻՐ ՃԷԼԼԱՏԸՆ ՆԷ ԿԻՊԻ ՀԱՍԱԻՍԻ ՕԼՄԱԼԸ ՏԸՐ

Պուտափէշթէ չէհրինտէ պիր ճէլլատըն իւզիւմ օլուր։ Հէօքիւմէթին րէսմի ճէլլատը 140 ճանիյի իտամ էթմիշ, նէհայէթ զօճամըշ վէ քէնտիսինէ էօլմիւշտիւր։

Վազիֆէսի պօշ գալմըշ օլտուղունտան հէօքիւմէթ եէրինէ պաշ-գասընը Թային էթմէք իսթէր։ Նամզէտլէր չօղալըր։ Պու նամզէտ-լէր էօլիւմտէն զորզուսը օլմայանլարտան։ Պու Թապիի տիր։ Էնլէր մէյանընտա, մէզարճըլար, զասսապլար, Թըպպիյէ մէքթէպինտէ իլմի Թէչ-րիհէ իւզմէթ էտէն կարսօնլար հաթթա պու մէյանտա ճէրրահլար-տա վար իմիշ։

Ֆագաթ Հունգարիա հէօքիւմէթի սըհհէթի եէրինտէ պիր աաամ արաեօր իմիշ։ Նիւրէյի զուվվէթլի վէ սինիրլի ատամ Թէմիզ օլմալը իմիշ։ Ճէլլատըն ախլագըն աիւզկիւն օլաճազ։ Կիւմրիւնիւթ օլ-մամասը չարթ իմիշ։

Ճանիլէրի էօթէ տիւնեատա կէօնտէրէճէք ատամլարտա պու զա-տար մէզիյէթ քէաֆի կէլմէյօր խուսուսի տէրսլէրտէ կէօրմէսի իճապ էտիյօր վէ սանաաթտա մէհարէթ կէօսթէրէպիլէճէք մա՛լիւմաթը ֆէննիյէտէ էլտէ էթմէլի իմիշ։ (Այիքի մէքթէպի աչիլյէ չէհա-տէթնամէսի իսթէմէմիշլէր)

Րօմաաա պէօյիւք պիր զօնսիլ

Րօմա 1 փետր.— Րաբթա Հազրէթլէրինին 1930 սէնէսինտէ Րօ-մաատա Վաթիգանտա պէօյիւք պիր Գօնսիլ աղտ էթմէք արզուսըն-տա պուլունտուղունու վէ պու իճթիմա՛տա պիլումում ճիհաթըն աղէմ-տէն զարտինալլար վէ եպիսկոպոսլար պուլունաճազլարընը պազը աղսա-մինիյէ իլէ Իթալիա վէ բաշալըզ մրասընտա սուլհ զավիյէսի Թէզրիզ օլունաճաղը սէօյլէնիյօր։

Մէճնուն պիր միսէլլիմ ինթիհար էտիյօր

Միլանօ— Մարքօ Րօսսի իսմինտէ պիր մէչհուր միսէլլիմ պէյնինէ պիր Թապանճա պօշալթմազ սուրէթի իլէ խասթախանէտէ ինթիհար էթմիշ տիր։ Մուամալէհ, ճիյէր վէ նէվրասթէնի խասթա-լըզլարընտան մա՛լուլ իմիշ։

ԺԱՓՕՆԻԱՏԱ ԳՕՄԻՒՆԻՍԹԼԷՐ ՄԱՀՔԻՒՄ ՕԼՈՒԵՕՐ

Օզագա— Ժափօնիատա 95 Գօմիւնիսթ աչէյհինտէ իքի սէնէ իլէ սէքիզ սէնէ արասընտա հապս հէօքմիւ սատըր օլմուշտուր։ Պունլար կէչէն Մարթ այընտա ինթիխապաթը ասմումիյէ սըրասընտա Գօմիւ-նիսթ բրօբականտասը եապմազլա Ժափօնիանըն աէօրթ էթրաֆընտա պիւլէճէճէ Թէվզիֆ օլունան էչխաս մէյանընտա իմիշլէր։ Մահզում-լէր հէօքմլէրի իսթինաֆ էթթիզլէրինտէ հուզուզը մահզէմէյէ չըր-գարըլաճազլարընտա քենան չարզըլարը չաղըրմազա պաշլամըշլար ալըր։

Պանի Սգալ մաղլուպ օլուեօր

Պիչավէր— Հաճի Ալլահ Խան իլէ Ալի Ահմէտ Խան զուվվէթլէրի հէզի-միէթլէրինէ չառրըլ ալըր։ Հաճի Ալլահ Խան մաղլուպ օլմուշ ալըր։ Միւչարըն իլէյհ չէմալ դաղըլըլարը Թարաֆտարլարընը Թօփլամազլա մէշզուլ, հէր Թարաֆ-տարընընը Թօփլամազլա մէշզուլ, հէր Թարաֆտա հէօքիւմէթսիզլիք քէնարինի կէօսթէրմիշ ալըր։ Աֆղանտան պիր չօգ քիմսէլէր Թէվզիֆ օլունմուշլար ալըր, անլէրէն էմվալը աաթը, Ահմէտալլահ Խանը մէյիւլլէրինտէն օլտուղը հաթզ օլունմուշ ալըր։ Անլէր մէյանընտա Ահմէտալլահ խանըն էն զըյիւիւզ պիրատէրի տահի պուլունտուղը սէօյլէնմէքտէ ալըր։

Իրագ Գօմիսէրի Ալիսի Պէյրութա

Սըր Կիլպէրթ Գլայթօն Հալէպ օլուբտ զաթարը իլէ էնիւսթիւզէտէն բաղ-տատ էրթէսի աղչամը Շամա օլաճազ ալըր։ Սալը աղչամըտա Թարապլուսատան Պէյրութա Մ. Բօնսօնըն կէօնտէրէճէյի խուսուսի օթօմօպիլլէ մէվասէլէթ է-տէճէզ ալըր։ Միւչարըն իլէյհ Պէյրութտա պուլունտուղը միւտտէթճէ Մ. Բօնսօնըն զոնաղը մէսաֆիրի պուլունաճազ ալըր։

ՅԱՐՍԷՆ ԼԻՒՊԷՆԻՆ

ԻՒՉ ՃԻՆԱՅԷԹԻ

ՍԻՅԱՀ ԷԼՄՈՒՍԷԼԻ ԱՏԱՄ

(57)

Սիզին կիպի, հայտուտլարլա պաչ-լանմըշլըրմը՛ ։ Էօյլէ իսէ նէ՛ իսթէ-յօրսունուզ ։ Պաչլարըմըզ մայընտամ կիւրէյիյինիզ նօզ ։ Էօյլէմի՛ ։ Պանտուն ատմը՛ զալմաատը։ Վիճտանըն աէնիւլէն չէյ սիզէ նօզ մը՛ ։ Հիչ պիր չէյ նօզ, Թէրթէմիզ ։ պու կիւրիչլէ նէ՛ րէյէ կի-տիյօրուզ, նարապ ։

Անլէրի կէզլէմէյէ պիլէ լիւզիւմ կէօրմէտի սաաատան չըզտը, սօզագը պուլտու, օթօմօպիլինի պուլունտաւա զաաար նէօրիւտիւ ։ Շօֆէօրիւ պաչըզա պիր օթօմօպիլ պուլմազ իւզրէ կէօն-տէրտի, անլէրի Սաատամ Բէօյէլյանըն խանէսի զարաուսունա զաաար կէթիր-տի ։

Նովվիլէճէ վիրիլէն պօլ պաղչիչ պէյ ճաաէ սիւվարիլէրին էօնիւնիւ ալմըշ իտի ։ Իքի աաէմին մուավէնէթի իլէ [illegible] զարմա չարըզա ։

Թօմօպիլլէրէ զօյար, Խարալըբար ֆի-ղան էտիւյ, հայզըրըյօրլար իտի ։ Պա-բուլարը զաբատը ։

— Կիլիրինիզ արաճա ՛զըրըլմա-աըն տիյօր իտի ։

Օ օթօմօպիլին պիրինինին չօ-ֆէօրին եանընտա օթուրտու ։

— Նօլա, զօմանտասընը վէրտի ։

— Նէ՛րէյէ կիտիյօրուզ, տէյէ չօ-ֆէօր սօրունճա ։

— Օրֆէվր, Ջատտէսինտէ 36 նի-մէրօսա, էվինիյէթի ումումիյէ տա յիրէսինէ ։

Մօթէօրլէր իչլէմէյէ պաշլատը, Թէքէրլէր հարէզէթէ կէլտի, պու զա րիպ ալայ եօլա րէվան օլմուչ իտի ։

Եւ լաա պիր զաչ մէյլա իւլէզիւ արապաա Թէսատիւֆ էթտիլէր ։ Պիր աղ էօթէտէ պիր զաչ ատամ էյլէրին-տէ ալզըն չըզըրըզլար հէմ զազը լամ պալարընը տէօնտիւրիյօրլար իտի ։

Կէօզտէ պիր զաչ էրլալ բար-լայօր իտի ։ Մ.զուզ պիր րիւզկեար հէպ սըրունուեօրտը ։

Լիւբէն չօբզը չաղըրըյօր իտի ։

Պէօյլէճէ «զօնզօրա» մէյտանընտա օրտաանտա տաչի «Լուվր» սէրայը էօնիւնէ կէլտիլէր ։ Ուզաքտան Ն.Թը Թոմ իւզլէրինէ պըրազըրտը ։

Օթոմոպիլլէրըն էօնիւնտէ պիր պաշ միւֆէթթիշ ալը իլիթիշազ էթմիշ իտի ։

Լիւբէն ալա իւթթագէն

— Նասըլ միզմի՛սինիզ Մ. Լը-պէօֆ ։ Կիւզէլ պիր ազ աթթարտը Պիւ-թիւն Ալթընհայմ չէթէսի ։ Հէրբիսը օթոմոպիլլէրտէ ։

— Անլէրի նէ՛րէտէ պազալըյօր-նըզ ։

— Սատամ Բէօլէյանըն զօնզըրմաս իւզրէլէր իչէն պազալըյօրըմ ։ Անըը զէ-մանտա էվի սայմագ նիյէթինտէ իտի լէր Ֆագաթ մուաֆըգ պիր զէմանտէ օրզէ պէրթաֆիլ իյի անլայորըմ ։

Պաչ միւֆէթթիչ անը պիր Թարա-ֆա չէքէրէք, չաղըրըն պիր վազըյ'թ, է

— Աֆ էտէրսինիզ, պէնի Օթէլ զօմիսէրի Թարաֆընտան չաղըրըլմըշ ըզմը ալլիյէտիլէր ։ Ֆագաթ զան էթ-մէմ էրզ..... Պիլմին. իլէ միւչէրէֆ օլուեօրում ։

— Սիզէ հէմի հայտուտը Թէօլիմ էտէն չախսը իմ...։

— Ֆագաթ պիլմէզ իսթիր իտի մ.....

Կանայանին էօթէտէ ղէյալլարը ղարըշը ։ ֆիւզէյլէր եէրլիլէրինէ պաղըշամազլը ։

Լիւբէն իչի չօֆէօրլէրէ խիթա-պէն՝

— Օրտաա տուրունուզ նէզանսըն իլէ միւչթէրիյէլէրինիզը էյի ըշըթիմաս էտինիզ ։

Պիրինճի հավլունըն կէչտի. սաղ ֆօրնուտտան իւէրիլէ, պէօյլէճէ մէրտիվէնի զվէրի օրտաարտա վա-տըլ օլմուշ իտի ։

Օրտա նէօզտէթիլէ պօլիս մէմու-րի խէթէրին պէլլէյօր իտի ։

— Ավ եազալարիզ էֆէնտիլէր, հէմէն էյի ավլար ։ Մ. Վէպէր պու... բատա մը՛ ։ Պէն Օթէլըն եէնի զէօրիւ ալըրեհմ ։

— Մ. Վէպէր օտասընտա ջինտի սինէ խապէր վէրէլիմմի ։

— Պիր տազիզա տուրըրնըզ ։ Ա. ճէլէ իչիմ վար ։ Անըն իքի ջէլմէ իլէ մէջէյի ալլաթըրըրըմ ։ Պիր մա-սանըն էօնիւնէ «Թուրուզ, աթիրէ-քի մէքթուպը եազըր ։

Աղիզիմ Վէպէր ։

Պէն սիզէ Ալթընհայմըն չէթէսի-նի Թէչպիլ էտէն եէտի հայտուտ կէ-Թիրիյօրըմ ։ Կուրէլի էօլտիւրէն պաշլըզ տըր... Պուլունմասը պաչըզա էօլտիւրիւլէր ։ Լէնօրման Նամը ալթընտա պէնի պիլէ էօլտիւրիւլէր ։

Եօլըմ ղալալլարը գալըյօր Ա-նըն Թէվզիֆը իչին իյէ պայլազ-խազըմ։ Կէլմէնի կէօր ։ Օ Տէյէզրման ազամըն ։ Ն'օլիսէ իդամըն էտի-յօր Օրտաա Թազըննագը իսմինէ «Լէօն Մասիլ» տըր ։

Էմնիյէթի ումումիյէ միւտիւրիւ

Արսէն Լիւբէն

Մէխթուպու մէօհիւրլէտի ։

— Իթէ պու մէքթուպու Մ. Վէ-պէրէ վէրիրսինիզ ։ Պունա նէզանը սամ լազըմ քի նազալաթըզըմ չախս ։ պու զիթիմաթլըզըն ։ Անլէրի րէք

Թըմ իւզլէրինէ պըրազըմ ։

Օթլարըն էօնիւնտէ պիր պաչ միւֆէթթիչ ալը իւթիզար էթմիշ իտի ։

(Տէվամը վար)

ՍՈՒՐԻԱ ԱՀՎԱԼԸ

Մ. ԲՈՆՍՈՆԸՆ ԱՎՏԷԹԻՆՏԷՆ ՍՈՆՐԱ

Գոմիսէրի Ալի Մ. Բոնսո՝ Բարիզէն ավտէթ էթափլուն սոնրա, եւ ցիրէն պէրի իսթիքար էթափի սիւսթիւթ թարիգնէր իլթիզամ իլե մաքսուսթա պիր կէօնե ջէգլիկաթառ պուլունմաձէշ ապր։

Գու թարգը մուսաձէլե պոզելարընճա մա՛նիսար ա՛ռ էտիւտ պիւե, միւշարթն իլեյէն էօթեաէն պէրի թարդ էթափի թարգը սիյոսէթի պիւէնելեր իչուն սիւքիւթ վէ թեէնի իլե զայէթի մաթլուպեէե վասլ օլմագ թարիգնի թիրճի էթիյնի բէք ա՛լա անլարլար։

Կէչէնլերթէ, հէյեթի միւսոիսան, բէյլոգ Հաշըմ պէյ Աթաի, բիֆագաթնը մա՛բուֆ վաթանիլերթէն ձէմիլ Մեբուսի պէյ օլուգու հալթե Պէյրութ աղիսէթլե՝ Մ. Բոնսո իլե ուզունձա միզաքէրթաթառ պուլունմուշլար ապր։

Գու միւլագաթ մուխթելիֆ մա՛նա վէ թէֆթիլերե մեյսան վերմիշ։ Ումում Սուրիա խալգընճա զայէթ միւհիմ վէ մա՛նիսար ա՛ռ օլունմուշ էր։

Գու իթիպարլա, Մ. Բոնսոսան մա՛լիւմաթ ալմագ իսթեքանը կէօրեմեյեն զագէթաճիլար Հաշըմ պէյ Աթաի իլե կէօրիշտիրեք վազիյէթի հադիսե հագգընդա մա՛լիւմաթ էսթէմիշթիր։

Հաշըմ պէյ Աթաի, գու պագնա ձէնթիրինե սորուլան սիւվալարա զայէթ իսթիքրառաթ վէ թէենն